

Warszawa, dnia 31 grudnia 2018 r.

RMSP- ⁴ .31.12.2018

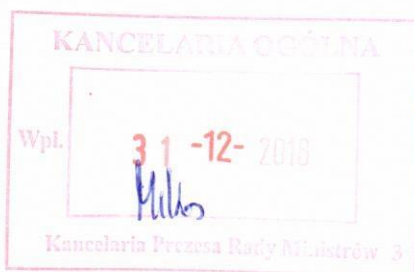
Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Sezonowy Prezes Premiera

przekazuję stanowisko Rady Przedsiębiorców przy Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego (UD74).

Rada Przedsiębiorców stanowi organ pomocniczy o charakterze opiniodawczo-doradczym, działający przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. W skład Rady wchodzi organizacje pracodawców oraz przedsiębiorców, a także organizacje pozarządowe, społeczne i zawodowe, do których celów statutowych należy ochrona praw przedsiębiorców. Obecnie w pracach Rady Przedsiębiorców uczestniczy 85 organizacji, w tym wszystkie reprezentatywne organizacje pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Wymienione na wstępie stanowisko zostało opracowane przez zespół roboczy ds. odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary przy Radzie Przedsiębiorców oraz przyjęte bez sprzeciwu przez członków Rady. Ponadto stanowisko zostało przedstawione na ostatnim posiedzeniu Rady Przedsiębiorców przy Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców w dniu 21 grudnia 2018 r.

*wpisano w systemie
Adam Abramowicz*

Załącznik:

1. stanowisko Rady Przedsiębiorców dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego (UD74).

Stanowisko Rady Przedsiębiorców przy Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego (UD74)

Uwagi ogólne

Projektowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary ma zastąpić dotychczasową ustawę o tym samym brzmieniu. W myśl założeń pomysłodawców nowej ustawy, ma ona zwiększyć efektywność narzędzi służących do wymierzenia sankcji podmiotom zbiorowym, zwłaszcza w przypadku zwalczania poważnej przestępczości gospodarczej i skarbowej. Projektodawcy zwracają uwagę na znikomą efektywność obowiązujących obecnie rozwiązań.

Uwagi szczególne

Poza sporem pozostaje, iż w interesie każdego obywatela jest, w tym również przedsiębiorcy oraz menagera, aby Państwo gwarantowało sprawne, skuteczne instrumenty w walce z przestępczością w tym tą gospodarczą i skarbową. Wszak to przecież tego typu przestępczość w sposób bezpośredni wpływa również na funkcjonowanie uczciwych podmiotów gospodarczych, którym przychodzi konkurować z nieuczciwymi podmiotami.

Tym niemniej rozwiązania proponowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w projektowanej ustawie budzą szereg poważnych wątpliwości. W pierwszej kolejności należy podnieść, iż powoływany przez projektodawców argument o nieskuteczności dotychczasowych rozwiązań prawnych, w tym nieefektywnej (wręcz martwej) ustawie o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, jest niedostatecznie uzasadniony. Skoro bowiem istnieje już instrument, czyli akt prawny, dający możliwość pociągania do odpowiedzialności podmiotów zbiorowych, to należy sobie zadać pytanie dlaczego organy ścigania korzystają z niego tak rzadko? Jeżeli bowiem powołuje się argument o małej ilości spraw wszczętych w oparciu o dotychczasową ustawę, to raczej jest to wyraz krytycznej oceny organów ścigania niż niedomagań ustawy. Tym bardziej, że w większości, czego już projektodawcy nie wskazują, ta znikoma ilość spraw zainicjowanych na podstawie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych, kończyła się pociągnięciem takiego podmiotu do odpowiedzialności.

Projektowana ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych nie jest postrzegana jedynie jako oręż w walce z poważną przestępczością gospodarczą i skarbową ale jako wyraz wpływania i niestety szkodenia swobodzie gospodarczej gwarantowanej przecież przez Konstytucję Biznesu.

Jeżeli bowiem zwróci się uwagę na kilka zasadniczych elementów konstrukcyjnych projektowanego aktu prawnego, to trudno nie odnieść takiego wrażenia.

Konstytucja Biznesu	Projekt Ustawy
Przewiduje, że: <i>„Co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”</i>	Zawiera niezwykle szeroki i nicostry zakres odpowiedzialności podmiotu zbiorowego. Odpowiedzialność podmiotu zbiorowego jest rozszerzona do zachowań nieumyślnych polegających na braku zachowania należytej ostrożności.
Przewiduje domniemanie uczciwości przedsiębiorcy	Zawiera rozwiązania, która przenoszą ciężar dowodzenia „niewinności” czyli braku odpowiedzialności quasi-karnej na podmiot zbiorowy.
Przewiduje zasadę proporcjonalności	Proponowane rozwiązania zawierają mnogość kar, środków karnych, środków zapobiegawczych, których kształt i rozmiar nie gwarantuje zachowania zasady trafnej reakcji karnej - proporcjonalności
Przewiduje przyjazną interpretację przepisów	Nieostre przepisy ustawy, dają pole do wykładni rozszerzającej, niekorzystnej w efekcie dla podmiotu zbiorowego. jednocześnie pozwalające prokuratorowi na dużą swobodę interpretacyjną przy decydowaniu czy pociągać do odpowiedzialności podmiot zbiorowy.

Uwagi końcowe

Projekt ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych w ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości ma być narzędziem służącym do skutecznego zwalczania najpoważniejszej przestępczości gospodarczej i skarbowej. Projekt przewiduje daleko idące rozwiązania umożliwiające pociąganie do odpowiedzialności quasi-karnej podmiotów zbiorowych, jak np. nieograniczany katalog przestępstw i przestępstw skarbowych warunkujących odpowiedzialność podmiotów zbiorowych, uzależnienie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego od niezachowania ostrożności, szeroki katalog kar i środków karnych o niezwykle restrykcyjnym charakterze łącznie z rozwiązaniem podmiotu

zbiorowego, rezygnacja z wymogu uprzedniego uzyskania prejudykatu. Należy jednocześnie zauważyć, iż ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych nie jest jedynym aktem prawnym, który wiąże odpowiedzialność podmiotu zbiorowego z czynem zabronionym. Nie można bowiem zapomnieć, iż Kodeks Karny przewiduje np. instytucję przepadku przedsiębiorstwa (art. 44a), Kodeks Postępowania Karnego – zarząd przymusowy (art. 292a), a Kodeks Karny Skarbowy odpowiedzialność posiłkową (art. 24). Odpowiedzialność quasi-karna nie zwalnia nadto podmiotu zbiorowego z odpowiedzialności cywilnej czy administracyjnej. To wszystko powoduje, że dalsze zaostrzanie przepisów wobec podmiotów gospodarczych, może prowadzić w efekcie do ograniczania zasady swobody gospodarczej, zniechęcać do tworzenia nowych podmiotów gospodarczych, odstraszać zagranicznych inwestorów, co pozostaje w sprzeczności z Konstytucją Biznesu.

Stanowisko zostało przygotowane przez działający przy Radzie Przedsiębiorców zespół roboczy ds. odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz przyjęte bez sprzeciwu przez członków Rady.

Zespół roboczy ds. odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz przyjęte bez sprzeciwu przez członków Rady wyraża otwartość na rozwiązanie poruszanych zagadnień i problemów, a także chęć i gotowość do dalszych prac.

Skład zespołu:

1. Izabella Żyglicka – Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach
2. Rafał Roszkowski – Polskie Towarzystwo Gospodarcze
3. Andrzej Sadowski – Centrum im. Adama Smitha
4. Radosław Płonka – Business Center Club
5. Stanisław Sułecki – Izba Polskich Przedsiębiorców
6. Adam Toczyski – Polska Izba Paliw Płynnych
7. Łukasz Piechowiak – Polski Związek Instytucji Pożyczkowych
8. Kamil Gorol – Rada Gospodarcza Strefy Wolnego Słowa